

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Másutt: Negyedévre 12 " "
 Helyben: Félévre 5 " "
 Másutt: Félévre 20 "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Inkább legyen abszolútizmus.

— április 2.

A képviselőház pénzügyi bizottságában Barabás Béla, bejelentvén, hogy az újabb költségvetési felhatalmazás ellen is a végletekig harcol az ellenzék, kimondta a halálosan veszedelmes jelszót: inkább legyen abszolútizmus, mintsem a katonai javaslatokból törvény.

Ez tehát nyílt hadüzenet. Csak az a kérdés, ki ellen vagy mi ellen? De hiszen ez sem kérdés; mert Barabás nyíltan megfelelt rá: nem a kormány, nem Széll Kálmán, nem személyek ellen harcol az ellenzék. Azt mondják: egy láthatatlan erő, egy láthatatlan kéz erőszakossága ellen indul és folyik a hadjárat.

Tegyünk fel, hogy van rá ok. De helyes, okos, alkotmányos, hazafias dolog-e azért, hogy ezt a láthatatlan ellenséges kezét meg-

béníthassák, levághassák, vele együtt a nemzet főfő érdekeit, a magyar alkotmányt, a parlamentarizmust is megölni?

Ime a helyzet. Az ellenzék egy vadat üldöz. Veszedelmes, vérengző, telhetetlen fenevadat. És a vadászat hevében legázolja a nemzet legszebb vetéseit. Elpusztítja a gabonát csirájában, letiporja az életet, hogy a vadászat a hallali-kiáltás diadalával végződhesse. A kormány hiába szánt, vet, a nemzet ne arathasson, sivataggá tarolja a szilaj vadász csapat a zöld mezőt, a virágba borult gyümölcsöst, a zsenge fűvet, az áldás reményével biztató szép zsenge életet, csak hogy az üldözött vad terítékre kerüljön.

Józan magyar ember kell, hogy észre vegye ebben a végzetes veszedelmet.

Hiszzen ki ne érezné, ki ne tudná, hogy Magyarország, a magyar nemzet évszázadok óta sokat

sz szenved attól az ellenséges hatalomtól, mely barátunkká, testvérünké simulni nem tud s nem akar.

Nincs politikai pártkülönbség ebben, minden magyar ember egyetért e kérdésben: s nyíli a haza ezt a keserves állapotot.

De vajjon itt van-e rá a kellő alkalom, hogy ettől a bajtól most megszabaduljunk? És különösen ez-e a módja a megszabadulásnak? Nem! nem ez! Sőt éppen ellenkezőleg, ez a harc meggyengíti a nemzetet. Az ellenzék folyvást feltépi a sebeket. Elkoptatja, utca porába teperve köznapivá nyüvi azt a szent jelszót, melyet Rákóczi tárogatója harsogott a nemzet fülébe ezelőtt 200 esztendővel, hogy: felujulnak a magyar nemzet régi sebei!

Ha annyit tépegetik ezeket a sebeket a lármás, hadiszerbe mohón kerekedő ellenzéken, vajjon nem az lesz-e belőle, hogy végre is elvérzik a nemzet?

Faun ur vallomása.

Irta: Sas Ede.

I.

Faun urral a nyáron találkoztam a hegyek közé dugott, fenyőillatos kiesi paradicsomban. Ne gondolják azonban, hogy mikor az erdők közt barangoltam: a fenyőbozót sűrűjéből, vagy valami sziklabarlang sötét torkából bukkant elém, hegyes szőrös füleivel, vigyorgó, ráncos ábrázatával, ugra-bugra kecskelábaival. Világért sem! Faun ur a szomszéd asztalnál ült a legelőkelőbb vendéglő csillogó, virágos éttermében, kifogástalan angol szabásu, uri ruhában. De akárhogy ragyogott a hófehér kezelője, akárhogy szikrázott a gyémántos nyakkendője: azért világosan meglátszott rajta, hogy egyenes leszármazottja azoknak a klasszikus csodalényeknek, akik félig Quasimodok valának, félig Don Juanok. Akik kiültek a Tempe napfényes völgyében az erdőszélre, elvették a nádsipót, amelynek fuvására a nagy Pán tanította őket. S a esalotató sipszóra a sás közül, a fák

odvából és a hegyszakadékokból előjöttek a nimfák, az oreádok és a driádok és lenge táncot lejtettek a puha gyepen, — míg egyszerre a Faun közibük ugrott, derékon kapta a legszebb sikoltozó tündért és magával hurcolta a habtestet a sűrűségbe. Mert hát mindig a legszebb tündérre fáj a foguk a kecskelábu kópéknak: Nos, ez az eredet meglátszott az én faunom széles, vágyteli mosolyán; amíg a torzon ábrázatát még torzonabbá tette, ahogy az asztalnál ülő hölgyeknek udvarolt. Két pajkos, fiatal menyecske volt, két fővárosi kereskedő aranyhaju asszonykája, akiket a férjük csak vásárnaponként látogatott meg a kies üdülőhelyen s az őrizésüket Faun ura bizta. S én láttam, hogy Faun ur gyalázatosan vissza akar élni a beléje helyezett bizalommal: oly dühösen csapta nekik a szelet és úgy elárasztotta őket virággal és figyelme minden jelével. Mikor aztán a gavallér ott hagyta őket: a két menyecske összedugta bájós fejcsékjét és úgy kacagott. Bizonyosan a szőrösfülű udvarlójukat nevelték. Szegény szerelmes, kikacagott faun!

II.

De nemesak a két aranyos, búbajos menyecskének udvarolt az én ismerősöm Föltámadt benne Pán hadseregének vére, akármféle szoknya illata csapta meg. Beszédbe elegyedett a kertészleányokkal, akik kora reggel a parkban gyomlátkak: a parasztasszonyokkal, akikkel a mezőn találkozott: sőt rajtacsiptem, amikor a vendéglő konyhájának szolgálattelvő tündéreit kezdte ostromolni. Nem volt válogatós sem rangban, sem pedig az ábrázatokban. Egyszerűen ölelésre kívánta az egész világot; a nőt kívánta, akár selyemben jár, akár kanavászbán. De átkozott kevés szerencséje volt a hölgyek körül, úgy a villanyfényvel beüzüstözött sétányon, mint a konyhában. Minduntalan kikosarozták; minduntalan fölhangzott a nyomán az a csufondáros kacagás amely bizonyára éles törként járta át a jámbor Faun szívet. Nagy szerencsétlensége volt neki hogy már nem élt Heliasz szabad berkeiben, amikor nem sokat teketóriázott, hanem majom-karjaival ölbé kapta a fényes, fehér nimfát, akit a tündéri ringaringarójából magának kisse-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású — MOLLITERGIN — arcz s kézbőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatására nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. — Egy üveg „MOLLITERGIN“ ára 1 kor.

Inkább legyen abszolutizmos! ... borzasztó végzetes könnyelműség ezt a kivánságot odadobni tüzesóva gyanánt a könnyen lobbanó indulatok szalmaboglyái közé.

Vajjon annyira sülyedt a közállapot, vajjon hazaáruló e a kormány és bűnös, becsstelen, elfajult szolganép e a többség a képviselőházban és a nemzet fiai közt, hogy itt az idő, ily eszközökhöz nyulni?

Nem! A ki nem vak, a ki nem elfogult, a ki világosan lát és hazáját, nemzetét, nemzeti alkotmányát, és jogait igazán szereti és félti, annak fel kell kiáltania: elég az örültségből!

Nem kormánypártiság kérdése ez, hanem nemzeti ügy. És itt az ideje, hogy a többség lásson munkához. Fel kell világosítani a megtevéstéssel izgatott nemzetet. A többség nem tűrheti tovább, hogy hebehurgya népszónokok előkészíték a falra festett ördög, az abszolutizmus utját . . .

április 2.

A zágrábi üzletvezetés. A Pécsi Napló-ban olvassuk a következő okos felszólalást, mely azt kívánja, hogy el kell venni a zágrábiaktól a m. á. v. üzletvezetést és Pécsre kell azt áthelyezni. A P. N. Meddig marad még a zágrábi üzletvezetés Zágrábban? címmel ezt írja:

Katonaságot kellett elhelyezni a zágrábi üzletvezetés palotájában, hogy megvédelmezze a tisztviselőket és a berendezést a zavargó tömegtől! Letépték a magyar épületekről a magyar címet,

azt beszenyenyézték. A magyar tisztviselők élete nincs biztosítva a zágrábi fékeveszett, gonosz, magyargyűlölő tömeg előtt?! Pécs szab. kir. város, Baranya vármegye képviselői soha jobb alkalmat nem találhatnak, mint sürgős interpellációban kérni, sőt követelni a zágrábi üzletvezetésnek és az ott dolgozó tisztviselőknek Pécsre való áthelyezését! Evek szakadatlan sora óta tart már ez a kétségbeesztő állapot. A legnagyobb elképzelhető abszurdum, hogy a magyar államvasutak egyik fővonalának, ezzel Pécs—Kaposvár, ezen nagy magyar városok forgalmi ügyeit Zágrábban intézzék el. Ameddig csak dédelgeti a zágrábi tömeget a magyar állam, addig az megjuhászodni nem fog! Itt tenni, sujtani, büntetni és — menteni kell. Ki kell ragadni a magyar államvasuti tisztviselőket azon áldatlan környezetből, melyben élni kénytelenek. Négy héten belül elhelyezhető az egész hivatal Pécsre, ahova rég való lett volna, mely várost az üzletvezetés megilleti és csak a legnagyobb engedékenység, puhaság az intéző körök részéről oka annak, hogy rég meg nem történt ezen új és helyes, igazságos beosztás. Várjuk a sürgős interpellációt. Bárki teszi meg a mi képviselőink közül, leköteleznék vele Pécs városát és egy 300 főből álló derék, jobb sorsra méltó számkivetett tisztikart. Ez az állapot továbbra fenn nem tartható!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

Saját tudósítónktól.

Budapest ápr. 1.

Zuhogó esőben gyűltek az egyetemi ifjak a parlament elé. A tüntetés így el is maradt. Csak az ifjak küldöttei, ötven egyetemi hallgató állott Apponyi elé az

elnöki fogadóban, a hova pártkülönbség nélkül számos képviselő gyűlt egybe.

Apponyi az ifjúságot törvénytiszteletre intette, ez volt a legérdekesebb része beszédének.

Az ülés érdekes vitával indult meg: Feilitzsch Artur báró házszabálysérelmet jelentett be, a melyet Barta Ödön indítványára a pénzügyi bizottság követett el.

Az ügy hosszabb vita után az elnök kezébe került.

A katonai vitát Putnoky Mór rövid beszéde után Bartha Miklós folytatta. Sokan hallgatták és a szélsőbalnak nem egy kijelentése tetszett.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Wlassics Gyula, Plósz Sándor és Csek Ervin.

Elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy Rakovszky István és báró Feilitzsch Artur a napiread előtt felszólalnak.

Rakovszky István kijelenti, hogy tegnap Rosenberg Gyulának volt igaza, — mert ő tényleg már hét éve hogy tagja a gazdasági bizottságnak (Derültség) és nem 2 év óta, mint szóló állította (Derültség.) De azért tévedett, mert a pénzügyi bizottságban van két éve.

Házszabálysérellem.

Báró Feilitzsch Artur előadja, hogy ő az állami fizetésrendezésről szóló törvényjavaslathoz a pénzügyi bizottság tárgyalása alkalmából indítványt nyújtott be írásbelileg és ezt az indítványt a bizottság Barta Ödön indítványára brevi manu elvetette, illetve annak tárgyalását sem engedte meg, mert a szóló nem volt jelen. Ez jogfosztás és házszabálysérellem, mert a 128. § szerint minden képviselőnek jogában van írásbeli indítványt tenni

melt. Hiába! a polgárosult világ az ő ridég szokásaival és szigorú törvényeivel szörnyű ellensége a boldogtalan faunoknak!

Egyszer egy könnyüvéru hölgyecske érkezett a nyaralóhelyre. Csöppet sem volt szép; határozottan savószínű volt a szeme és még határozottabban szeplős volt az arca. Valami kiérdemült tizenkettedrangu színadi csillagoeska lehetett a ki otthagya a kart, mert minden tehetség, szépség híján nem tudott ott kariért csinálni, Quasimodo ur nagy vadászatot rendezett a kicsikére. De még a savószemű szépséget is leütötte a kezéről egy pörge bajuszu magánhivatalnok, akinek kedve szottyant a nem nagy fáradságba kerülő kalandra. S láttam, hogy ez oly halálosan elkeserítette az én Faunomat, — aki egyébként mellettem lakott a szálló emeletén — hogy attól tartottam: másnap reggel rémes öngyilkosság híre fogja a csendes fürdői életet fölélníteni . . .

III.

Másnap reggel a szálló irodájában azt hallottam, hogy megérkezett Faun ur felesége.

Faun ur felesége! Roppant kíváncsi voltam erre az asszonyra. Vajjon micsoda Istenteremtése lehet az, aki megesküdt az oltárnál, hogy egész életében hiven fogja szeretni Quasimodo urat? Mert Faun urnak egy kis pupocska is domborult a hátán s ezért Quasimodonak is éppen ugy lehetett nevezni, mint faunnak. Meg voltam róla győződve, hogy nem

olyan hölgy lesz, akit valami modern mester modellül használhatna a tündérének képéhez. A szőrösfülü férj asszonyának bizonyosan egy kis bajuszka is pelyhedzik az eperajkai fölött . . .

Ebédnél ültem mikor Faun ur megjelent az étteremben a feleségével.

Meglepetésemben letettem a kanalat s nem tudtam tovább enni.

Gyönyörű asszony volt. A megtestesült, vérpíros, aranyos élet. Akármelyik művész lefesthette volna róla a sugárzó nyár nemtőjét, amint végighaladt szépsége tündöklő pompájába a mezőn, kalásztérlelő mosolyt hintve szertesét . . .

IV.

— Öregem, — koccintottam oda a a poharamat a Faun ur poharához — tudod-e, hogy te voltaképpen nagy gazember vagy? Láttam, hogy milyen ádáz szoknyavadászatot viszel véghez. Láttam hogy a minap végkép elkeserített, amikor kiűtöttek a nyeregből annála kis szeplős pulykatojásnál. Tiéd a világ legszebb asszonya, — s te olyanokra vadászol, akiket egy napon sem lehet együtt emlegetni a feleségeddel!?

Faun urral ugyanis jó barátságban voltam már akkor. Odahívott az asztalukhoz is és én gyönyörködtem az asszony szelid kedvességében. A menyecske kissé a fejét fájlalta s aludni tért; mi pedig ott maradtunk egy kis poharazásra. S bizony már éjfél is elmúlt s ránk szakadtak azok az órák, amikor a bor föloldja a nyelveket és föltárja a sziveket.

S az én számon kiszaladt e mondas:

— Igazán olyan vagy, mint egy telhetetlen faun!

Barátom letette félig fölhajtott poharát. Ráncos arcára szomorúság ült. Es nagyot sohajtva felelt:

— Igazad van. Olyan vagyok, mint egy faun. Már fiatal koromban éreztem ennek az átkát, amikor a tükörből ez a mitológiai pofa vigyorgott felém. Fiatalkoromban, amikor kalandokra kezdett hajtani a vérem. De ha nem mondta volna ezt nekem a tükröm: olvashattam volna a lányok, asszonyok visszadöbbenő szemében, akiknek udvarolni kezdtem. Irigykedve, lesujtva, kétségbeesve tapasztaltam, milyen szerencsése van egy-egy szemrevaló jogászfúnak, egy-egy deli bakagyereknek! Nekem egyetlen valamire való légyottom sem akadt. En csak a szerelemnek abban a szeméjében gázolhattam, amit pénzen lehet megvenni. Mert faun vagyok . . .

Az étteremben hűvös szél áradt az alvó hegyek öléből és kezdte eloltoztatni az asztalok üvegburában lobogó gertyákat. Odakoccintottam poharamat barátom poharához, mintegy vigasztalóan. Nem ivott, hanem folytatta:

— De én nemcsak ebben a szemében akartam gázolni! Nem csak a fizetett csókok hazug mézét akartam élvezni. A tisztaságra, az ártatlanságra vágytam! Akkor eszembe jutott, hogy — megházasodom. S egyszerre csodás átváltozás ment végbe körülöttem. A szépségben, a tisztaságban valósággal duskálódhattam

(Élénk helyeslés jobbról.) Ezt a háznak bejelenti és kéri az elnököt, hogy intézkedni sziveskedjék. (Élénk helyeslés jobbról.)

Elnök kijelenti, hogy a bizottság elnökét fel fogja kérni, hogy felvilágosítást nyújtson és azután intézkedik. (Helyeslés.)

Barta Ödön: Azt kifogásolja, hogy Feilitzsch expressz levelet küldött a bizottságnak. Ezt nem tartja helyesnek, mert Feilitzsch nem volt szabadságon.

Holló Lajos élénk helyeslés mellett Feilitzschnak ad igazat, mert teljesen mindegy, expressz, magánlevélben, vagy hordárral küldi-e el az illető képviselő az indítványt, azt tárgyalni kell.

Feilitzsch Artur báró személyes kérdésben kijelenti, hogy szabadságon van négy hétre és nem kérvényt, hanem indítványt küldött be. Egyébként megnyugvással veszi az elnök kijelentését, aki megígérte, hogy intézkedni fog. (Helyeslés.)

A rágalmozás.

Lengyel Zoltán személyes kérdésben szólal fel. Tegnapelőtti beszéde közben a miniszterelnök közbeszólt és ezt mondta: „Igy rágalmoznak az emberek.“ Ő nem szokott személyeskedni és azért kérde a miniszterelnöktől, hogy értelmezte szavait? És végül kérde, hogy miután ő egy szavahihető nyilatkozat alapján mondta azt, hogy Fejérváry nem tartotta keresztülvihetőnek a parlamentben a katonai javaslatokat, míg Széll igen, és miután tényleg a miniszterelnök felelős a javaslatokért rágalmozott-e?

Széll Kálmán miniszterelnök: Ne csodálkozzék Lengyel, ha olyan megjegyzéseket hall, a minőket provokál. Lengyel mesékkel állott elő és a többek között azt mondta Lengyel a szőlónak, hogy tudta, hogy le fogja tagadni. Nohát ez már mégis csak inzultus (Zaj, tetszés)

Pedig hát nem vagyok dussgazdag ember — éppen, hogy van mit aprítanom a tejbe. De olyan olesó a szép, az ártatlan leány, hogy még Quasimodónak is jut, ha az főkötővel, egy kis tisztességes kenyérral kínálja. Én is kaptam feleségül egy gyönyörű szép teremtet — s hozám adtak volna még más hasonlót, akár tizet is. Am én nem tudom agyamból kiverni azt a rettenetes gondolatot, hogy ez a leány — nem szerelemből lett a feleségem. Egyszerűen hozzám jött — hogy eltartsam. Hogy biztosítsa a jövődjét. Nem tudok szabadulni a lidérenyomástól, hogy én, a Quasimodó, a házasságot élvezhetem ugyan, de a szerelmet soha!

A pincérek már félreismerhetetlen pillantásokat vetettek reánk. Jónak láttuk távozni. Faun ur most kihörpintette a maradék borát és fölállott. Kissé dühöngött.

— Gyönyörű asszony a feleségem, — mondotta. — Szeretem is. De azért mégsem lehetek boldog, amíg nem lesz valaki a szeretőm. Akármilyen! De a szeretőm legyen . . .

jobbról.) felteszi Lengyel róla azt, hogy hazudik. (Zaj jobbról.)

Lengyel: félreértés: (Ellenmondás jobbról.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Hát az az ilyen támadásokat visszautasítja és elutasítja magától. (Zajos helyeslés jobbról.) Mindenki úgy ismeri őt, hogy semmitsem utál jobban, mint a hazugságot. (Eljenzés jobbról.)

Lengyel Zoltán személyes kérdésben a jobboldal gunyos derütségei és ellenmondása, között hosszasán válaszol és azt mondja végül, hogy nyelvbtlás volt tőle a letagadás szó. (Gunyos oh! kiáltások jobbról.)

A katonai javaslatok.

Pufnoki Mór: A magyar vezénnyelvet sürgeti. Neki nem kell közös jelvény van nekünk magyar zászlónk, magyar címerünk. Cato minden beszédét azzal végezte, hogy Ceterum censeo stb. ő azzal végzi, hogy minden közösséget meg kell szüntetni. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a közös hadügyminiszter fenntartása alatt levő magyar katonai aladitványokat a magyar kormány fenntartása alá helyezze.

Bartha Miklós: Történeti visszajelentést vet a képviselőválasztásokra 1867 óta. Kérde, hogy a kiegyezés után megválasztott többség tiszta választás volt-e? Azt bizonyítja, hogy nem az volt. Az Ezsau esete ismétlődött itt, a mikor a nemzet feladta jogait egy tál leneséért. Most legutóbb némiképp tiszta választás volt, csak a peréferiakon nem tartották be a szabadság oltalmát. De a választás előtt nem tudták, hogy a katonai terheket emelni fogják.

A hadsereg leszállítását kívánja. (Tetszés.) Azt tartja, hogy a hadsereg a fejedelmek parádé játéka (Zajos tetszés balról.)

Papp Zoltán: A fejedelmek félelme.

Bartha: De ha még szükség is volna ujonctöbbletre, használják fel a katonaszabókat, másokat stb. Azt fejtegeti végül, hogy nincs pénzünk újabb terhekre.

A kormány e javaslat után a civilistát is emelni akarja. Ez istentelenség. (Zajos tetszés balról.) A nemzet nem bírja el a terheket többé. És a többség mégis erőszakosságról beszél. A többség csak a szavazat jogát védi, a kisebbség pedig a nemzet jogát. (Tetszés.) Szünetet kér.

Szünet után

Bartha Miklós határozati javaslatot nyújt be a magyar zászló, magyar vezénnyelv érdekében.

Reich Aladár a közigazgatási-bizottságok nyilvánossága tárgyában interpellált.

Széll Kálmán kijelentette, hogy az arra vonatkozó rendeletet rektifikálni fogja.

A többi interpellációt rövid házszabály vita után szombatra halasztották.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Varosi közigazgatás.** Debrecen város közigazgatási bizottsága e hónap 6-án hétfőn d. u. 3 órakor **Puky Gyula** főispán elnöklete alatt ülést tart, a melyen az elmúlt március hónap közigazgatási életére vonatkozólag teszik meg előterjesztésüket az egyes szakeladók.

× **Hitelesítő közgyűlés.** Tegnap délután 3 órakor **Puky Gyula** főispán elnöklete alatt hitelesítő közgyűlés volt a városházán, a melyen a márciusi két napos közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

Agról-ágra.

Náday nyelvbtlása.

A budapesti Nemzeti Színházban tegnap este ünnepelték **Náday Ferencet**, a kiváló művészt, a ki negyven év előtt lépett az ország első műintézetének kötelékébe. Tegnap a próba előtt megtelt a Nemzeti Színház udvara művészekkel, a kik sorra gratuláltak **Náday papának**, az „örökifju“ művésznek. Mindannyian szeretettel vették körül, simogatták, becézgették, mint a hogyan ilyenkor már szokás, mikor egyiket—másikat ünnepelni kell. A szóbeszéd persze ma az ünnepeltről szólt és sok emléket, elevenítették föl ez alkalommal. Azok közül való az alábbi részlet is, melynek ez a története:

Mikor **Náday** Budán először lépett a világot jelentő deszkákra, csupán néhány szavas szerep jutott neki osztályrésül. A függöny felgördül, jelenet jelenet után következik. A rendező int **Náday**-nak, hogy lépjen a színpadra. Egy hirnököt kellett személyesítené, a ki hirt hoz a hadvezérnek a fejedelemtől. A hadvezér a színpad közepén áll, körülötte fényes öltözetben vitézei, a kik lélekzetüket elfojtva, várják, mi hirt hozott a hirnök? **Náday** az ünnepi csendben úgy kellett volna kezdenie mondókáját:

— A fejedelem izenetet küld.

De **Náday** nyelve megbotlott s a vezér elé lépve harsány hangon így szólt

— Az izenet fejedelmet küld.

A legkomolyabb jelenetet harsogó kacagás váltotta fel. A sugó, a rendező egyre biztatták **Náday**t, hogy folytassa a mondatot, de biz' **Náday** úgy állt ott a vezér előtt, mintha oda szegezték volna. Nem folytatta a mondatot, hanem csak ennyit szólt:

— *Alá szolgája!*

És meghajtva magát, kirohant a színpadról. Oriási kacagás támadt erre. Közönség és szereplők percekig kacagtak e pokoli jeleneten. Még a függönyt is le kellett bocsátani.

Ez volt az egyetlen nyelvbtlás, melyet **Náday** majdnem félszázadot meghaladó művészi pályáján elkövetett.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Jönnek a legátusok. A husvéti szent ünnepek alatt ismét meglátogatják a vidéki egyházakat a reformátusság ifju

Érdekes

ujdonságok
érkeztek

MENTZE HENRIK ujdonságok áruházába

Debrecen, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.

A hol a nagyérdemű vevő közönség kényelmére, bárki a legolcsóbb szabott árak mellett szerezheti be szükségletét, u. m.: finom bőrárak, pénz, szivar és cigaretta tálcák, sport és játék szerek: football labdák, tenis raketek és labdák; finom acél és kés-árak; ollók, zsebkések, borotvák és borotváló készülékek, háztartási-különlegességek, alkalmi ajándékok, fésűk, kefék, illatszerek, husvéti öntözők és mindenféle pipere kellékeket.

bajnokai, hogy lelkes szavukkal ünnepi hangulatot keltsenek a hívők szíveiben. Holnap pénteken délután lesz 2 órakor a főiskolában a legáció-választás, érdem és sorrend szerint választva ki az ifjúság a nagyobb, vagy kisebb egyházakat.

A rendőrség és a bérharc.

A munkások az egész világon híresnek arról, hogy csodálatosan fegyverkezett szervezetük van és mozgalmakban, harcokban az erőszak fegyvereit nem használják. — Az eszme az ő lobogójuk, az eszme az ő pajzsuk és diadalaik fent ragyogó vezéresillag.

Ugy látszik a debreceni munkásmozgalom vezetői nem követik a szocializmusnak ezt a nemzetközi törvényét.

Legalább erre vall a rendőrhatalomnak az az erős hang, szigorú figyelmeztetése, melyet Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány tegnap adott ki az erőszakos eszközökkel működők ellen.

Debrecen szab. kir. város rendőrfőkapitányságának 3474. sz. a. kiadott figyelmeztetése im ez:

Figyelmeztetés.

A mióta az ács, kőműves, sütő és szabó munkások sztrájk mozgalma kitört több feljelentés és panasz folytán tudomásomra jutott, hogy a munkások egy része magáról megfélemlítve a dolgozni akaró és munkába álló segédeket, sőt a tanoncokat is munkáik végzésében meggátolja, őket különböző fenyegetésekkel megfélemlítve a munka azonnal való felbehagyására kényszeríti és hogy ezen céljait a lázítók elérjék, még a munka adó műhelyébe és lakásába is behatolni merészelnek.

Figyelmeztetem ennél fogva a sztrájkoló munkásokat, hogy az ipartestület által ügyükben folyamatba tett tárgyalások befejeztével meghozandó határozatot nyugodtan és intelligens iparos segédekhez illő komolysággal várják be. Mert különben fenti, nemcsak az 1884. évi XVII. t. c. 164 §-ába, de a büntető törvénybe is ütköző törvénytelen eljárásukkal és izgató fellépésükkel szemben a legszigorúbban fogok eljárni.

Figyelmeztetem végül, hogy az utcai tüntető felvonulásokat, gyűlések tartását, a város utcáin rendezett csoportosulásokat beszüntetem s a tüntető felvonulásoknak és gyűlések tartásának hatósági engedély nélkül való rendezését, a jogkövetkezmények terhe alatt, ezennel betiltom.

Debrecen 1903. április 1-én.

Boczkó Sámuel,
r.-főkapitány.

EGYLET.

A debreceni orvos-gyógyszerész egy- let e hónap 4-én rendes havi ülést tart. Tárgyak: Dr. Ujfalussy és Dr. Strelinger előadásai. Folyó ügyek. Ezen ülésre ez uton is meghívja a tagokat az Elnökség.

! Tavaszi ujdonságok !

szolid árak mellett.

Tekepálya megnyitása. A pénzügyi tisztviselők tekéző egyesületének tekepályája tegnap este megnyitott. A tagok szép számmal jelentek meg és kedélyes, barátságos hangulatban avatták fel a megnyitott pályát.

A debreceni rabsegélyző egyesület választmánya Csiky Lajos elnöklété alatt ülést tart e hónap 4-én, a melyen az április hónap 26-án tartandó közgyűlés ügyeit készítik elő. A választmányi ülés a városháza kistermében lesz, délután 6 órakor.

A kereskedő ifjak társulatának dal-köre évi rendes közgyűlését e hónap 5-én vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg a társulat helyiségében.

H I R E K.

A Rákóczi ünnep és a szatmári béke.

— A Komáromy-ház emléktáblája. —

— április 2.

A Csokonai körnek már régi terve a Kossuth-utcai Komáromi-háznak a megjelölése. Az emléktábla fölállításának és leleplezésének sohasem volt alkalmasabb ideje, mint a folyó esztendő, a Rákóczi-ünnepnek éve.

A Csokonai-kör már meg is bizta Tóth András szobrászunkat a tervrajz elkészítésénél, melynek elfogadása fölött a legközelebb tartandó választmányi ülés fog dönteni. — Az emléktábla ünnepies leleplezése május 22-én menne végbe és kiegészítő része volna a város nagyszabású Rákóczi-emléknapjának.

Erre a híradásra az a megjegyzésünk, hogy a Komáromy-ház emléktáblával való megjelölése kétség nélkül helyes. Nagyon nevezetes történelmi esemény emléke fűződik ahhoz a házhoz. És a nálunk oly hiányos történelmi érzéket fejlesztené, ha minél több felirással, emléktáblával jelölnénk meg valamiről emlékeztető helyeket, házakat. — De a szatmári béke emléktábláját nem tartjuk beleilleszthetőnek a Rákóczi-ünnepnek keretébe. Az 1903-ik év Rákóczi esztendeje a kuruc szabadságharc kezdetének két-századik évfordulója. Rákóczi 1703. június 15-én lépte át Magyarország határát. A szatmári békekötésnek pedig, mely Debrecenben kezdődött, Nagy-Károlyban folytatódott és Szatmárban be is fejeződött, április 29, a hivatalos napja. De szerintünk Rákóczi és a kuruc szabadságharc emlékének nemzeti megünneplésébe nem szerencsés beleilleszteni a kegyelemadó történelmi tényét.

*** A szabadságharc dalai.** A több mint ezer éves magyar dalköltészet ismertetésére rendezett történelmi hangversenyek utolsóját ma este tartja a kitűnő városi dalegyület Rácz Károly zenekarának, több magán énekesnek és táncosnak közreműködésével a Bika szálló dísztermében. A szabadságharc dalaiban gyönyörködhetünk ma este, élvezve a magyar lene tüzeit, báját. A következő nóták van-

nak felvéve a műsorba: Országgyűlési nóta, Az alispán kalapomra, Insurgens nóta, Legyen úgy mint régen volt, Boka kesergője, Talpra magyar, Részlet Hunyadi L. operából, Nemzetőr dala, Kossuth induló, Klapka induló, Kossuth legkedvesebb nótája; Megvirrad még, Csata dal, Világosi nóta, Repülnél lelkem és a Toborzó tánc. — A hangverseny pontban 8 és fél órakor kezdődik.

*** Vándormadarak érkezése.** Ki tudná megmondani micsoda földöntúli erő sugja meg a vándormadaraknak odaát, messzeidegenben hogy az idén idehaza hamarabb ébredt a természet, mint rendes körülmények között, hogy erdőn-mezőn a tavasz az ur mindenek felett. Vadlibák, vadrucák rendszerint csak április vége felé jönnek vissza, de az idén már napok óta itt vannak, úgy hogy a rucázás, libázás már megkezdődött. De nem csak a vadász-puskának kedves vadak érkeztek meg az idén korábban, hanem a többi szárnyasok is, köztük nagy részben bevonultak már a falukba, nádasokba a golyák s ha így tart az idő bizonyára hamarabb lesznek itthon nálunk a fecskék is.

*** A keresk- és iparkamara közgyűlése.** Ma délután fél 3 órakor tartja közgyűlését a debreceni keresk. és iparkamara. A gyűlésnek nagyon tartalmas a tárgysorozata, a zárszámadásokon kívül egész sereg ipari és kereskedelmi közügy és napi kérdés van a napirenden. Különös érdeklődést keltenek a vásári ügyek s ezek között a jásznagykunszolnok-megyei vásári rendtartás ügye, mely háborúságba állította Szolnok, Jászberény és Karcag városokkal a vármegye többi községeit. A keresk. miniszter mielőtt döntene, a kamara véleményét kívánja ismerni.

*** Munkások bérharca.** Az immár négy nap óta folyó munkásbérharcról a következő újabb híreket közölhetjük: Tegnap délután 3 órakor gyűlést tartottak a bérharcot folytató munkások rendes tanácsán, a kis-kassán. A rend fenntartásával Erdélyi tb. kapitányt bizta meg a főkapitány, beavatkozásra azonban nem került sor. A népgyűlésnek hirdetett értekezlet csendben folyt le, sőt a szótásra előjegyzett öt munkás közül kettő vissza is lépett, s csak hárman buzditották társaikat mérsékelt szavakban a kitarásra. A bérharcolók fő törekvése az, hogy a kisegítő munkások hozatalát, műhelybe állását megakadályozzák. Ez természetesen csak a pékekre és szabókra vonatkozik, mert a kömiveseknek egyáltalában nincsen munkájuk. Végül Gyula tb. főkapitány, bünyügyi osztályfőnök asztalán már több jelentés fekszik, melyekben a jogaik át lépésével, erőszakosan eljáró bérharcolók ellen tettek panaszt egyes munkaadók.

*** Önkénteseink itthon.** A debreceni 3 honvédgyalogezred önkéntesei tegnap érkeztek meg Budapestről, a hol altiszti kiképezettségüket nyerték. Örömmel jöttek haza hosszú távollétük után, annyival is inkább, mert a huszonnyolc vitéz min-

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mosó

blonzokban, övök és nyakdiszekben, kosztümök és zsuponok, nagy

választékban beszerezhetők

DARVAS TESTVÉREK-nél

női- és gyermek felöltő áruházában
Főtér, a Hungária kávéház mellett.

denike altiszt lett s nem maradt csillag nélkül egy sel

*** Utazási ösztöndíjak a kamaránál.** Két egyenkint 1350 koronás utazási ösztöndíjra hirdet pályázatot a keresk. és iparkamara. Egyet kereskedelmi iskolai tanulónak, egyet pedig felső ipariskolát végzett iparosnak adnak ki. A kérvények a kamaránál május 30-ig nyújtandók be.

Az ifjuság Rákóczi-ünnepé. A főiskolai-ifjuság Rákóczi-ünnepé iránt nagy a közönség érdeklődése. Az ifjuság Thalyt, Zichy Jenőt, Pekárt, Maróthy Margitot már a vasutnál küldöttséggel fogadja pénteken délelőtt. A diákok hazafias érzelmei kétség nélkül a legszebben megnyilatkoznak a pénteki Rákóczi estén.

*** Elhunyt vasuti mérnök.** Az államvasutak debreceni tisztikarának gyásza van: Póka Kázmér osztálymérnök meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak úgy a maguk valamint az összes rokonok nevében is, fájdalommal jelentik a felejtethetlen jó férjnek, gyermeknek, testvérnek, sógorának Póka Kázmér magyar királyi államvasuti osztálymérnöknek életének 50. dik, boldog házasságának 18. dik évében, folyó évi március hó 31-én délután fél 5 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó évi április hó 2-án délután 3 órakor az ev. ref. egyház szertartásai szerint fognak a Hunyady-utca 5. számú háztól a Kossuth-utcai sarkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni, mely végtisztességtételre az elhunytak kartársait, barátait s ismerőseit bánatos szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1903. április 1. Aldás és béke poraira! Özv. Póka Kázmérné, szül. Horváth Ilona mint neje; Özv. Póka Károlyné, szül. Schéner Mária mint anya, Póka Károly, Póka Gyula mint testvérei; Özv. Póka Lajosné, szül. Barthalos Etelka mint sógornő és gyermekei. Horváth Anna férj. Fejér Zsigmondné és gyermekei, Horváth Eugénia, özv. Ilyasevits Elekné, Dr. Horváth Odön és neje Kraissell Aranka mint sógor és sógorróni.

*** A pohár.** Zsendül odakint a nagyerdő, Fák, bokrok rügyet bontanak, vékonyzáru zsenge fü között illatozik az ibolya s egy-egy napsugár verőfényén meglippen már a zsongó levegőben a fehér lepke is. Ilyenkor a gyermekek, az édes kicsi lányok, elrakják a téli játékot, a fiuk is nyugalomba helyezik a vonatot, a hintalovat, — sietnek mindannyian ki a szabadba, sárkányt eregetni, labdáznak, ugrádozni a zöldelő pázsiton, mint a vidám fehér bárány.

A nagyerdőn egész délután kifárad a szabadgáló gyermek, Lepihen a fü szélére, vagy ha padot ér közel, arra telepszik. Azután szomjúságot érez, Elröppen a nagy kuthoz, Inni szeretne egy kortyot. De nincs pohara,

Epen kapóra pillant meg egy uri asszonyt a ki ott ül a padon, mellette cicomásan öltöztetett fiacskája, Szegény fiucska hosszú, válláig érő göndör fürtös haját visel. Az uri asszony kezében pohár,

Megvillan a szomjas lányka szeme,

Odalejt a poharas urnó elé.

Édesen mosolyog és kéri a poharat,

— Vízét szeretnék inni s nem hoztunk poharat, Kérem szépen adja ide azt egy percre

Bájos, a mint kér és szinte megszólal mohó piros arcocskáján a szomjúság.

A cifra uriasszony, derék, művelt urnőcske, a kinek hosszú göndör fürtös fia van, odaböki durván a szót a kérő gyermek felé:

— Nem adom!

Ijedten rebben el a kis lány, Jön aztán a kisvona, A gyermekek felszállnak, Majd isznak vizet otthon!

E pillanatban nagy csörrenés,

A cicomás fiu cifra mamája ugrott fel a vonatra, Miközben csipkés alsóját emelgette, kiesett kezéből a pohár és csirrr! darabokra tört a sinen,

*** Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Heringh János debreceni lakost ideiglenes minőségű díjtalan m. kir. számgyakornokká nevezte ki a debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

*** Tüzek a vidéken.** Hajdu Sámson községben tegnap kigyulladt Rác János gőzmalma s az épület fa alkatrészei teljesen elégték. A tűznél megjelent emberek minden lehetőt elkövettek a tűz elfojtására, de nem lehetett semmit megmenteni. A tulajdonos kára több ezer koronára rug s ami legkeservebb: a gőzmalom épülete nem volt biztosítva. A csendőrség eszközölte tűzvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a tűz a kéményből kipattant szikrákból keletkezett. — Balmazújvárosban Suhajda József József és Fodor Mihályné kukoricát patogtattak lakásuk udvarán. A szabad földön rakott tüztől meggyuladt egy közelben álló szalmakazal s leégett. A könnyelmű csemegézőket feljelentették.

*** Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Varga Kálmán ev. ref. 7 hónapos, özv. Szücs Károlyné szül. Hüse Juliánna ev. ref. 32 éves, Jellinek István róm. kath. 24 éves, Tóth Juliánna ev. ref. 3 napos, Póka Kálmán máv. mérnök ev. ref. 49 éves.

*** Szemle a csendőrségnél.** Oláh Odön budapesti csendőr-kerületi parancsnoksághoz beosztott s törzstiszti teendőkkal megbízott csendőrszázados tegnap este Debrecenbe érkezett s három napon keresztül a debreceni szárnyparancsnokság s a kötelékébe tartozó alsóbb osztályok ügyvitelét fogja megvizsgálni.

*** Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A kereskedelmi és iparkamara piac-utcai székházában közvetlen a kapu alatt hivatalos közzétételekre hirdetési táblákat állított fel. E hirdetési táblákon kifüggesztetnek mindazon kereskedelmi és ipari ügyek, a melyek a kereskedők és iparosok érdekeit közelebbről és esetleg anyagi érdekeket is felölelik. E közzétételekre annál fogva nem mulaszthatja el a kamara, hogy a kereskedők és iparosok figyelmét fel ne hívja.

*** Ravasz kérdés.** Csepp még a gyerek, alig látszik ki a földből, mindössze négy esztendő a mákszem. De bolondul a muzsikáért, — Medvecukor, falovacska, diós metélt mindjárt nem kell neki, ha a zongorához ülhet és apró ujjaival végig pötyögtetheti a fehér billentyűkön a kutya kutya tarkát.

Azonban a zongorázás csak akkor szabad neki, ha az édes apa elmegy hazulról,

Ehéd után kerülgeti is az apját, Sürgeti a fekete kávé, Ő hozza elő a szivart, a gyujtót miközben csendes sóvárgással pislog a zongora felé,

De az apa csak nem megy, Belesüpped a nagy zsöllébe s olvasni kezd,

A fiu csak állja egy ideig, borus arccal, nedvességtől homályosodó szemmel, Aztán mégis megszólal:

— Édes apa, nincs magának valami sürgős dolga a városban?

*** Eltűnt jogtanár.** Egy fiatal előkelő uriember eltünéséről értesítették tegnap a debreceni rendőrséget. Dr. Sarudy Vilmos a neve s Eperjesen volt jogtanár. Az elmúlt hónap 18-án eltűnt hazulról, szó nélkül s azóta nem tért vissza s hirt sem adott magáról. Hozzá tartozói jelentést tettek a 28 éves fiatal ember eltünéséről a hatóságnak, mely most országoszerzte keresteti.

*** Sikerült porolás.** Özvegy Neumann Mandelné tegnap kiküldötte eselédjével ruháját az udvarra, — hogy kitisztíttassa. Feledékenységből nem vette ki ruhájából 600 koronát tartalmazó tárcáját s bizony a porolás során eltűnt a 600 korona. Ennyi pénzen idestova hat ruhát de legalább is egy ruhatisztító-intézetet vásárolhatott volna a károsult.

*** Rendőrségi kimutatások.** Így korátavasszal minő forgalma van a rendőrség bünyügyi osztályán a dutyinak, mutatja az, hogy az elmúlt hónap folyamán nem kevesebb mint 2141 ételadagot fogyasztottak el a rendőrség „vendégei.” Ezzel szemben rabtartási és élelmezési költségben mindössze 15 koronát tudott behajtani a hatóság.

x Mindenki tudja, hogy a Mauthner féle impremált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Társ kerestetik egy nagy jövedelmű — első rangú üzlethez. Ajánlatok „Társ” címen a kiadóba kéretnek.

x A tavaszi idényre remek férfi divat ujdonságok érkeztek, u. m. a legelőkelőbb gyártmányu férfi, fiu, és gyermek kalapok és sapkák chickes nyakkendők 1 koronától feljebb, szines és fehér divat ingek: kézelők és gallérok, Budapesti kizárólag finom férfi cipők, kitűnő kötött férfi harisnyák, esernyők, sétabotok és francia illatszerek a legnagyobb választékban olcsó szabott árak mellett beszerezhetők Fekete Jakab első-rangú uridivat termében. Debrecen, főtér kistemplom mellett.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Ápr. 2. csütörtök: *X asszony*, bohózat bérlet B,

Ápr. 3. péntek; *Márkus Emilia* felléptével *Fernande*, színmű, B, bérletszűnet,

Uj kávéház.

„Ipar” kávéház

név alatt tovább vezetem. — Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét kávéházamra felhívom, egyben van szerencsém értesíteni, hogy e téren szerzett 12 évi tapasztalataimmal oda igyekszem hatni, hogy tisztán kezelt boraimmal valamint pontos kiszolgálással a legkényesebb igényü vendégeimet is kielégíthessem.

Becsés pártfogásukat kérve maradok tisztelettel: **KLEIN JÓZSEF**, az „Ipar” kávéház tulajdonosa.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becsés tudomására hozni, hogy a Dégenfeld- és Kossuth-utca sarkán lévő „Baross” kávéházat átvettem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg átalakítottam és

Ápr. 4. szombat: Márkus Emilia felléptével *Monna Vanna*, színmű, C. bérletszünet.
Ápr. 5. vasárnap: délután *San-Toy*, daljáték, este Márkus Emilia felléptével *Halálos csend*, színmű, A. bérletszünet.

— (Márkus Emilia egy nappal később jón.) Ma kellett volna megkezdenie Márkus Emiliának 3 estére terjedő vendégszereplését. Tegnap este azonban Makó igazgató ezt a sürgős táviratot kapta a művésznőtől.

Orvosom rendeli, hogy holnap pihenjek. Nagyon kérem, halasszuk péntek, szombat, vasárnapra fellépéseimet, hiszen a jegyek érvényben maradhatnak. Üdvözlettel Márkus Emilia.

Ennek következtében a műsor így változik: Márkus Emilia első fellépése pénteken lesz, B. bérletszünetben *Fernande*, szombaton C. bérletszünetben *Monna Vanna* és vasárnap este A. bérletszünetben *Halálos csend*. A Rákóczi-ünnep és Foltényi Vilmos fellépése husvétvasárnapra halasztódik. Ma este az *X. asszony* című bohózat kerül színre.

— (Az idők jele.) Szegeden tegnap egy énekesnőt bucsuztattak. A szegedi lapok azt írják, hogy az ünneplés öröngő részletei minden képzeletet felülmúltak. A hadsereg és más gavallérok virágtömegei elárasztották a színpadot s a gyenge hangú énekesnőcskét. A Szegedi *Napló* végül ezt írja az ugráló művészet ünneplésének e hőbortjáról:

A mi az ünneplés ilyen mértékét illeti, hát az csak az idők jele. Epen azért nincs helye itt a feljajdulásnak; csak sajnálkozni lehet az izlés megtévelyedésén, mely már-már megásta sírját a komoly művészetnek. A huszadik század az egyéniség kultusza — az operetiben.

— (Foltényi bácsi próbája.) Tegnap volt a színházban Foltényi Vilmos első próbája *II. Rákóczi Ferenc fogságából*. A 83 éves öreg ur pompásan tudta a szerepét; sugóra egyáltalán nem szorult. A város közönsége lelkesen készül a legöregebb színész ünneplésére, mely husvét vasárnapján lesz.

TÁVIRATOK.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, április 1. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma este általánosságban és részleteiben elfogadta az indemnitást, miután Széll Kálmán kijelentette, hogy az ellenzék kívánságát nem teljesítheti s a katonai javaslatot nem vonja vissza.

A főváros és a tüntetések.

Budapest, ápr. 1. A főváros közgyűlése ma Eulenberget indítványát, hogy a belügyminiszter a rendőrség március 20-adi magaviseletéért szigorú vizsgálatot indítson, 56 szótöbbséggel elvetette. A karzaton erre nagy láрма támadt. Kardhordó Árpád lekiáltott:

— Szégyelje magát a főváros közgyűlése!

— Abcug hóhérok! Gyalázat!

A karzatot nem üritették ki, mert a lármázók hirtelen eltávoztak.

Az egyetemi ifjúság gyűlése.

Budapest, április 1. Az egyetemi ifjúság ma este gyűlést tartott. A horvát egyetemi ifjak hazaellenes magaviseletét felháborodva elítélték. Határozati javas-

latot fogadtak el, melyben felhívják a kormány figyelmét arra a merényletre, hogy a horvát ifjúság napról napra nyomorultul piszkolja Magyarország állami-ságának jelvényeit.

Dankó Pista temetése.

Szeged, ápr. 1. Ma délután temették el Dankó Pistát óriási részvétellel. Kivonult a város előkelősége, a szegedi nők testülete s rengeteg közönség. A szertartást fényes segédlettel Varga apát végezte, majd a színház énekkara énekelt gyászdal, a bucsubeszédet a koporsó felett Tömörkény István, a sírnál pedig Pósa mondta. A szegedi dalárda és a polgári dalos kör énekelt. A város a palánki temetőben a családi sírok díszes csoportjának második sorában adott a szegedi nótáinak örök nyugvóhelyet.

Forongás a Balkánon.

Belgrád, április 1. Ha a török kormány nem intézkedik, a legnagyobb erélyvel és ha a hatalmak közbe nem lépnek — úgy Ó Szerbiában már legközelebb nagy megszárlás várható. Bizonyos, hogy első sorban az összes európai konzulokat gyilkolják le. A helyzet azért nagyon válságos, mert a török csapatokban csupa albán szolgál, kik nem szívesen mennek harcba rokonai ellen. — Vucsicsába tegnap ezer albán betört, a keresztény lakosokat bántalmazva feltörték a lakásokat és üzleteket s óriási fosztogatást vittek véghez. — Az Isztib közelében fekvő karbinzi falut megtámadták a török csapatok s az egész lakosságot felkoncolták.

Gabona tözsde.

Budapest, ápr. 1. Buzakinát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba alig tartott áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő esős.

Az április havi széna ugyanaz mint márciusba,

Buza áprilisra	7.35—36.
„ májusra	7.32—33.
„ októberre	7.33—34.
Rozs áprilisra	6.53—54.
„ októberre	6.31—32
Zab áprilisra	5.85—86
„ októberre	00—00.
Tengeri májusra	6.11—12
„ júliusra	6.17—18
Repce augusztusra	11.90—12,00

LEGUJABB.

Képviselőházi lovagias ügy. Budapesti tudósítónk írja: Szaczelláry György országos képviselő a Ház tegnapi ülésén, midőn Pichler beszéde közben hivatkozott arra, hogy a javaslatok ellen az országból sorra jönnek a küldöttségek, melyeket Apponyi fogad; így kiáltott közbe:

— Elég baj!

A szélsőbal haragosan tombolt e közbekiáltásra s Papp Zoltán átkiáltotta a jobboldalra:

— Ez hazaárulás!

Az ülés végén azután Szaczelláry felállt és kijelentette, hogy az *Elég baj*

közbeszólást ő tette, úgy értelmezvén: Elég baj, hogyelnöknek nagy elfoglaltsága mellett még küldöttségeket is kell fogadnia.

E közbeszólásnak ma folytatása volt, a mennyiben Szaczelláry megbízta Münich Aurél és Kristóffy József képviselőket; kérjenek felvilágosítást Papp Zoltántól, hogy tegnapi közbeszólását reá vonatkoztatja-e? Papp Zoltán kijelentette Szaczelláry megbízottjainak, hogy Szaczellárynak a tegnapi ülés végén tett kijelentése után közbeszólását immár nem vonatkoztatja Szaczelláryra. Ezzel az ügy elintéződött.

A budapesti ev. ref. egyházmegye tegnap kezdte meg rendkívüli közgyűlését, melyen Darányi miniszter is megjelent. Teleki Sándor gróf elnökölt. Egyházkerületi világi képviselőnek Freisinger Lajost választották meg. Megvitatták az országos zsinatra készített előzetes törvénytervezetet s elvetették azt a kívánságot, hogy vegyes házasságot kötő egyházilag ne lehessen presbiter. Az egységes paptalárt nem tette a közgyűlés kötelezővé.

A cár küldöttje Budapesten. Kvozesinszky Iván orosz államtanácsos, a kaukázusi fürdők igazgatója, legközelebb Budapestre érkezik, hogy a cár megbízásából a fővárosi-fürdőket tanulmányozza. Széll Kálmán belügyminiszter leiratában, a főváros hatóságának a figyelmébe ajánlja az előkelő vendéget.

Bécsi intézet a magyar írőknek. A magyar írók segítő egyesületéről újabb kevés adakozó hazafi emlékszik meg. — Most szép példaadással tünt ki a bécsi biztosító intézet, mely lelkes magyar levélben 400 koronát küldött a magyar írók segítő egyesületének.

Közgazdaság.

Első leánykiházasítási egylet m. sz. Ezen intézet XL. rendes közgyűlése március 25-én a tagok élénk részvétele mellett tartott meg. Az évi jelentésből, mely kiemeli, hogy az intézet 1902. kezelési év végével fenállásának negyvenedik évét töltötte be, kivehető, hogy az 1902. üzleti év dacára a nehéz kereseti viszonyoknak kedvező és kielégítő volt. Új beiratkozás volt 11,887, jutalékrész K. 12,001.400 biztosított tőkével, a biztosítási állomány az év végével K. 46,128.450 volt. Díj- és mellékletékek bevétele az elmúlt évben volt K. 2,285.864.93, tehát 119,868.12 koronával több mint az 1901. évben. Értékpapír kamat, Házbér és Takarékbetét kamatok címén 372.393.10 K. vagyis, 64371.20 koronával több vételezett be mint az elmúlt évben. Kiházasítási jutalék és visszafizetések címén 663.721.97 K. utaltattott ki és 392 kedvezményezett között 956 jutalékrészszel oszlik meg, mely között 25 árva kedvezményezett 54,000 K. összegével foglal helyet. A díjtartalékhöz K. 1,192.324 csatoltattott és ennek összege az 1902. év végével K. 8,131.691.86 volt. Az újonnan szervezett árfolyamkülömbözeti tartalék 50,000 K. összegében nagy meglepéssel fogadtattott. A fennmaradó kezelési felesleg K. 160,752.16 az alapszabályok értelmében alapszabályszerű javadalmazások, nászjutalék felemelés, alap és külön tartalék tételeire osztandó fel, melyek utóbbiak 894,494.48 koronára ragnak. A hivatalnok nyugdíjalap 107,680.51 K. képvisel melynek a közgyűlés által 5000 K. szavaztatott meg. Tetemes leírások után a mérleg végösszege K. 9,323.257.91, mely végösszeg kizárólag reális értéktételekben nyeri fedezetét. Az igazgatóság jelentése az előző közgyűlési határozatok végrehajtásáról, a pénzkészletek egy részének újabban egy kitűnő bérház vétele által történt beruházása tárgyában egyhangú helyesléssel tudomásul vétetett ugyszintén néhány újabb biztosítási kombináció és tabella bevezetése helyeslőleg és tetszéssel fogadtattott. A felügyelő bizottság indítványához képest a mérleg és jelentés egyhangulag jóváhagyólag tudomásul vétetik és az igazgatóságnak a felmentvény megadatik Tanay József és Fenyvesi Adolf tag indítványára pedig az igazgatóságnak, az összes intézőknek különösen pedig Schwarz Armin elnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak köszönet és elismerés szavaztatik. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kijelöltetnek. Hádli Ignác és Zádor Alajos tag urak. A felügyelő bizottság volt tagjai egymint: dr. Alexander Ber-

heimer Albert, Seifensieder Jozsef és Wen J. Dávid egy év tartamára újból megválasztatnak. Miután még a márc. hó 16-án dr. Stamberger Ferencz kir. közjegyző jelenlétében megajtott és a jelentésben foglalt „D” osztályu nyereménykötvények kisorsolására utalás történt, melynek eredményét alább közöljük, az agg elnök lelkes élettel a közgyűlés bezárult. 1675 Brau Mór ur, Budapest, 3281 Szabó Benedek ur, Budapest, 1883 Bindfeld Márk ur, Hatvan, 4504 Büchler Mór ur, Csurgó, 5625 Sziklai Sándor ur, Gyón, 6481 Gintner Aron Salamon ur, Szecein 646091 Cseley József ur, Szt.-Gotthard, 3747 Papo Juda Gavriel ur, Sarajevo.

NYILT-TÉR.)

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva
Bizonyítvány kelt Bécsben
1887. július hó,

Kalodont

nélkülözhetetlen
FOG TISZTÍTÓ - SZER.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

VAROSI SZINHÁZ

Ma, csütörtökön, április 2-án, (B.) bérlet

X ASSZONY.

— Bohózat 3 felvonásban. —

Holnap, pénteken, április 3-án, Márkus
Emilia felléptével:

FERNANDE.

Színmű 5 felvonásba.

Legjobb és legmegbízhatóbb

gazdasági és kerti magvakat
szállít

KOMLOSSY LAJOS

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése, gazdasági cikkek raktára

Debreczen, Piacz—Hatvan-
utca, sarok.

Árjegyzéket és mintákat kívánatra
bérmentve kuld.

Kiadó nyaraló.

Sesta-kertben, vasuti meg-
állóhoz közel Május 1-től
Szeptember 1-ig. All 2 szo-
bából, üveges verendából,
konyha, pincze és fürdőszo-
bából. Jóvizü kut.

Ertekezhetni Egyháztér 5. eme-
leten jobbra.

A BIRTOKOS GAZDAKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Van szerencsém a t. gazdaközönsséggel tudatni, hogy Magyar-
országon és a külföldön is elismert, legkitünőbb

Kühne E. mosoni gazdasági gépgyára
Debreczenben, Piacz-utca 28. sz. alatt

egy mintaraktárt rendezett be. Ezen raktár hi-
vatva van Debreczen és vidéke
t. gazdaközönsségének a hirneves, minden gazdasági intézet és szak-
tekintélyek által elismert, kitünő és valódi magyar gyártmányu gaz-
dasági eszközökkel szolgálni.

A gyár az általa kiszolgáló eszközök kitünő minősége és
pontos, jó működéseért a legmesszebb menő felelősséget vállalja el
és így ki van zárva, hogy a közönsség a nála tett bevásárlások-
nál — a mint az sajnós, más gyártmányoknál sok esetben történt —
megkárosítottassék.

Felkérem a t. gazdaközönsséget, hogy e nagyszabásu gép-
raktárt megtekinteni, esetleg szükségleteit megrendelni sziveskedjék

Teljes tisztelettel:

Korondy Sándor,

a Kühne E. mosoni gazdasági gépgyár képviselője.

BUNYANN
cs. és kir. udv. szállító

Debreczen, Piac-u.

a főpostával

szemben

Tavaszi újdonságok

férfi-, fiu-, gyermek-

és
leányka-ruhákban.

Képes árjegyzék ingyen.

PRELOVSZKY ANDRÁS

ELSŐRANGU KATONAI ÉS POLGÁRI SZABÓ ÜZLETE.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI SZOVETEK RAKTÁRA. HADI FELSZERELÉSI CIKKEK RAKTÁRA.
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 4. SZÁM.

Van szerencsém a n. é. közönsség tudomására hozni, hogy a beállott
tavaszi idényre megérkeztek a legkiválóbb és legdivatosabb kül- és belföldi
ruhászövetek, melyek dusan felhalmozott raktáromban megtekinthetők. —
Megrendelések gyorsan eszközöltetnek a legújabb divat és szabás szerint.

Ugy a tartalékos, mint tényleges állományu

tiszt urak figyelmét pedig felhivom a katonai

— egyenruha és hadifelszerelési cikkeimre. —

Tisztelettel: PRELOVSZKY ANDRÁS.

Olesó cseh libatollak

1 font csak 60 krajcár. Kitünő egészen friss szürke libatollak, kezzel fosztva, 1 font (fél kilo) csak 60 kr. és ugyanaz jobb minőségben csak 70 kr. 10 fontos 5 kiló postacsomagokat próbaként küld postai utánvétellel

I. Krasa
Bettfedernhandlung in
Smichow bei Prag
(Bohmen 760.)

Kicsérelés biztosított. —
Kérem a pontos címre ügyelni.

Paczelt János virágkereskedése

alkalmi ajánlata Debreczenben.

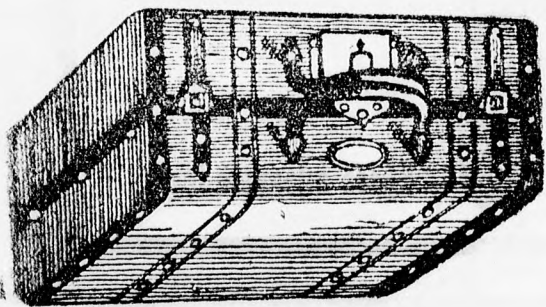
Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajokból.

Spárga gyökér, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajokból, száza 4 korona.

Gyümölcstákat és diszbokrokat, Glycine és Bignonia futó növényeket, eserepekben nyíló virágokat, csokrokat és koszorukat legszebb kivitelben. — Magos törzsi két éves rózsafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szives megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Lov agló és utazási cikkek, hajruha-, fog- és körömkefék, szappanok, illatszerek, pénz- és szivartárczák, angol és solingeni zsebkések és ollók, legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparáru üzletében.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázólszer puha padló számára.

1 nagy üveg palaczk ára frt. 1'35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztőszer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére.

1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar cégénél Debreczenben.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvényvédelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést és meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitünően használ torokgyuladással, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgöresöt, kólikát és hasesikarást. 5. Gyöngéd székelést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkórt és a mélabut és megerősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitünően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájposhadással és minden fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felbőgést és a száj meg a gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez minden sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, kosz és bőrküütések ellen, megszünteti a fejfájás, zugást, szaggatást, köszvény, fül-fájást stb. Vigyázni kell mindig a zöld apácza védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban; bérmentve bármely postaállomásra Ausztria-Magyarországon 13 kis-, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés csak az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész balzsama és centifolia kenőcse.

Ez a gyógyszerében felülmulhatatlan két szer soha sem romlik meg, hanem ellenkezőleg mentől öregebbek, annál értékesebbé és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használható. Csaknem mindig meghozzák a segílyt és sikert, legalább az orvos megérkezétségéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, melyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitünő, olesó, megbízható, amellyel teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismervével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapesten, Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

A prisivillágkiállításon „Grand Prix“ a legnagyobb kitüntetés.

A magy. királyi államvasutak gépgyárának vezér ügynöksége

Budapest, V. ker., Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült, 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzesplőkészleteit, 14, 16, és 20 lóerejű Compound-lokomotívjait és végre

MILLENNIUM

Legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó- és kéveköto-aratógépeit,

továbbá acélöntesű ekelővel ellátott ekelt ésegyéb mezőgazdasági eszközeit.